דער נייער ראמאן „די פוילישע אריסטאקראטקע" הויבט זיך אן סארגען אין „זשורנאל"

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN-7 1924

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XI No. 4203 | TORONTO THURSDAY JUNE 5 1924 | ג אייר פרשה במדבר, תרפ"ד. | טאראנטא, דאנערשטאג, דער 5-טער יוני, 1924. | PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

830 רוסישע ציוניסטען ווערען פארשיקט קיין סיביר

ארעסטירטע ציוניסטען אין מאסקווע ווערען פארשיקט. — אויסנאמען ווערען געמאכט פאר די וואס וועלען קריגען ערלויבעניש צו פאהרען קיין פאלעסטינא. — נאך ארעסטען פון ציוניסטען.

מאסקווע, יוני, 4 (איטא).

די סאוויעט - רעגירונג האט באשלאסען צו פארשיקען קיין סיביר און אוראל די 830 ציוניסטען וועלכע זיצען איצט פארשפארט אין דער בוטירסקער תפיסה, צווישען וועלכע עס איז אויך דא דער באקאנטער ציוניסט אי זיק גאלד-בערג.

די ארעסטירטע וואס וועלען ביז'ן צעהנטען יולי קריגען ערלויבענישען צו פאהרען קיין פאלעסטינא וועלען באפרייט ווערען. קרובים און פריינט פון די ארעסטירטע זענען דעריבער איצט שטארק באשעפטיגט מיט ארויסקריגען וויזעס.

נאך ארעסטען

פון אוקראינע ווערט געמעלדעט, אז דארט קומען פאר מאסען ארעסטען פון ציוניסטען, צעירי - ציון, חלוצים און „השומר" - מיטגלידער. די גרעסטע צאל ארעסטען זענען פארגעקומען אין כאר-קאוו, קיעוו און ווינניצא.

אויך אין לענינגראד זענען צום ער-שטען מאל פארגעקומען ארעסטען פון ציוניסטען.

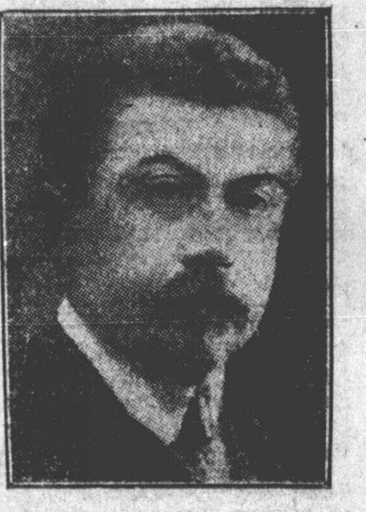

פאול פיינלעווע, איז פרעזידענט פון פראנצויזישען פארלאמענט.

פיינלעווע ווערט פרעזידענט פון פארלאמענט

פאריז, יוני, 4.

עקס-פרעמיער פיינלעווע איז היינט ערוועהלט געווארען אלס פרעזידענט פון פראנצויזישען פארלאמענט. ער איז ערוועהלט געווארען מיט 296 שטימען געגען 209 וואס זענען אפגעגעבען גע-ווארען פאר זיין געגנער, גענעראל מא-גינאט, דער קאנדידאט פון רעכטען פלי-געל. די סאציאליסטען האבען געשטימט פאר פיינלעווע און דאס האט פארזי-כערט זיין ערוועהלונג.

מארטי, וועלכע איז געזעסען אין תפיסה פאר באטייליגען זיך אין אן אויפשטאנד איז געווען דער קאנדידאט פון די קאמוניסטען. ער האט געקראגען 25 שטימען.

פיינלעווע ווערט איצט באטראכט אלס דער נעקסטער פרעזידענט פון פראנקרייך.

פראמינענטע אונגארישע אידען אנ-געקלאגט אין קלייבען געלט פאר „נומערוס קלאזוס" קרבנות

):0:(

בודאפעסט, יוני 4 (איטא).

די פאליציי האט פארפיהרט א פרא-צעס נעגען איינינע פראמינענטע אידען דערפאר וואס זיי קלייבען געלט פאר אי-דישע סטודענטען וואס האבען איבער דער פראצענט-נארמע געמוזט אפפאהרען קיין אויסלאנד צו שטודירען. אזא טעטיגקייט, וויל האבען די פאליציי, איז א פארברע-כען. די אנגעקלאגטע זענען דר. לעדערער, דער פרעזידענט פון דער קהלה, וואזאני, א געוועזענער מיניסטער, שיש-ראבי הע-וועזי און דר. זאבאלאסי, דער רעדאק-טאר פון דער אידיש אונגארישער צייטונג "ענעלאסיג".

די אנגעקלאגטע האבען איבערגעגע-בען אן ערקלעהרונג צום בילדונגס-מיניס-טער גראף קלעבעלסבערג, אין וועלכער זיי זאגען, אז קלייבען געלט פאר די "נומער-ראס קלאזוס" קרבנות איז די הייליגסטע פליכט פון אונגארישען אידענטום.

באריכט וועגען רעוואלוציע אין רומעניע קעניג אנטלאפען

וויען, יוני 4 (איטא).

פון פאריז ווערט באריכטעט, אז אין רומעניע איז אויסגעבראכען א רעוואלו-ציע. דער קעניג און פרעמיער בראטיאנא זענען אנטלאפען און דער פיהרער פון דער רעוואלוציע, גענעראל אווערעסקו, האט איבערגענומען די מאכט.

דירעקט פון רומעניע זענען קיין בא-ריכטען ניט אנגעקומען אהער. דאס ער-קלעהרט זיך ווארשיינליך מיט דער שטרענגער צענזור וואס די רומענישע רע-גירונג האט לעצטענס איינגעפיהרט.

דאראטי סאוטמאן באפרייט

ניו-יארק, יוני, 4.

דאראטי בראון, די יונגע, שעהנע מיידעל וועלכע איז ארעסטירט געווארען אין פארבינדונג מיט'ן טויט פון סעמיועל בראון, איז באפרייט געווארען. ווי בא-וואוסט גלויבט די פאליציי, אז דאראטי בראון'ס אמת'ער נאמען איז דאראטי סאוטמאן.

דאס מיידעל האט צופרידענשטע-לענד אויפגעקלעהרט דער דזשורי, אז בראון האט זיך אליין צופעליג דערשא-סען.

מוטער און צוויי קינדער פארברענט

מרס. איילין פעפאל, די פרוי פון טאראנטער בראקער הערי פעפאל, וועל-כער איז פארמישט אין דעם באנדס-סקאנדאל, און איהרע צוויי קינדער, זע-נען נעכטען פארברענט געווארען אויף טויט אין זייער זומער - וואוינונג אין איסטבאורן, לייק סימקא.

איטאליענישע מיליטער פארכאפט שטאט אין קליין-אזיע

איטאליענער אקופירען שטאט לעבען סמירנא. — טערקישע פרעסע רעדט ערנסט וועגען מלחמה מיט איטאליע. — גרויס אומרוהיגקייט אין קאנסטאנטינאפאל. — אלבאנישע רעבעלען זיעגרייך.

):0:(

אטען, יוני, 4.

באריכטען זענען אהער אנגעקומען, אז איטאליענישע מיליטער האט נעכטען אקופירט א שטאט לעבען סמירנא.

קאנסטאנטינאפאל, יוני, 4.

די טערקישע פרעסע רעדט ערנסט וועגען דער מעגליכקייט פון א מלחמה מיט איטאליע. די פרעסע פאדערט אויף דער רעגירונג צו ערקלעהרען ווי אזוי דער קריזיס אין די טערקיש - איטאליע-נישע באציהונגען איז ענטשטאנען.

צווישען דער באפעלקערונג מערקט זיך א נערוועזע שטימונג. מען רעדט פיעל וועגען דער נויטאקייט צונויפצו-רופען אן עקסטרא זיצונג פון פארלא-מענט. די וויכטיגסטע פיהרער פון דער ארמיי זענען זיך איצט צוזאמענגעקומען אין אנגארא אויף א בעראטונג.

אלבאנישע רעבעלען זיגען

ברינדיזי, יוני, 4.

בעראט, א וויכטיגע שטאט אין דרום אלבאניע, איז פארנומען געווארען פון די רעבעלען.

די רעוואלוציע געגען דער רעגירונג אין אלבאניע שיינט צו זיין איבעראל ער-פאלגרייך.

דזשאן וויטלי, דער מיניסטער וואס איז דער העלד פון טאג אין ענגלאנד

הייזער-בוי פלאן פארגעלעגט אין פארלאמענט

לאנדאן, יוני, 4.

דער פלאן פון דער לייבאר-רעגירונג ווי אזוי צו לייזען דעם הייזער-מאנגעל אין ענגלאנד איז נעכטען פארגעלעגט גע-ווארען אין פארלאמענט פון דזשאן וויט-לי, דער געזונדהייטס - מיניסטער.

וועגען דעם פלאן איז שוין איינינע מאל באריכטעט געווארען. דאס איז א ריזיגע אונטערנעהמונג צו בויען צוויי און א האלב מיליאן הייזער אויף א סומע פון צוויי הונדערט און פופציג מיליאן פונט.

פרעמיער מעקדאנאלד האט זיך ניט לאנג צוריק אויסגעדריקט, אז דיזער פלאן וועט זיין דער גרעסטער אויפטו פון דער לייבאר - רעגירונג. דער פלאן, ווי פארגעלעגט פון דזשאן וויטלי, האט שטארק אויסגעטומלט. דזשאן וויטלי איז איצט אזוי בארימט געווארען ווי דער פינאנץ - מיניסטער סנאודען, ווען ער האט פארגעלעגט זיין בודזשעט.

קאמענעוו פארהאנדעלט מיט מאס-קווער קהלה וועגען קרימער קאלא-ניזאציע

ריגא, יוני 4 (איטא).

פון מאסקווע ווערט באריכטעט, אז א דעלעגאציע פון דער דארטיגער קהלה איז אויפגענומען געווארען פון דעם באוואוס-טען סאוויעט-פיהרער, קאמענעוו און האט פארהאנדעלט מיט איהם וועגען דעם קרי-מער קאלאניזאציאנס-פלאן און וועגען דער אידישער איסוואנדערונג פון רוסלאנד.

קאמענעוו, האט ערקלעהרט, אז די רעגירונג באטראכט זעהר ערנסט דעם פלאן וועגען דער קאלאניזאציע פון אידען אין קרימער געגענד.

קאמענעוו איז געווען איבערראשט ווען ער איז אינפארמירט געווארען, אז די סאוויעט-אויטאריטעטען מאכען שטער-רונגען אידען ארויסצופאהרען פון רוס-לאנד. ער האט פארלאנגט א גענויען מע-מאראנדום וועגען דעם ענין און האט פארשפראכען צו פארהאנדלען עס מיט דער רעגירונג.

פארטיידיגונג וועט פרובירען דערוויזען, אז מילי-אנערסקע מערדער זענען משוגע

איך וואלט זיי אליין אויפגעהאנגען, זאגט דער פאטער פון ערמארדעטען אינגעל. — לעאפאלד זאגט, אז ער וויל בעסער באגעהן זעלבסטמארד איידער איפגעהאנגען ווערען. — לעאפאלד ווערט באטראכט פאר'ן הויפט-שולדיגען. — ער האט זיך באטראכט פאר אן איבער-מענש אין א מענשליכער לעבען איז ביי איהם נישט געווען קיין באטרעף. — לאעב גיט אן זיין אידישע רעליגיע און לעאפאלד וויל ניט ענטפע-רען אויף דער פראגע.

שיקאגא, יוני, 4.

די פארטיידיגונג פון די צוויי מיליא-ריטשארד לאעב, וועט זיין באזירט ריטשארד לאעם, וועט זיין באזירט אויף דעם, אז זיי זענען משוגע. אזוי ווערט היינט געמעלדעט פון פארלעסליכע קוועלען. עס וועלען גערופען ווערען בא-רימטע פסיכיאטארען און פראפעסארען פון גייסטיגע קראנקהייטען צו דערוויי-זען, אז די צוויי סטודענטען ליידען פון קראנקע מחות און מען קאן זיי ניט האל-טען פאראנטווארטליך פאר זייערע בעס-טיאלישע טאטען.

קלארענס דאראו, דער בארימטער לאיער וועלכער פארטיידיגט די אנגע-קלאגטע האט ערקלעהרט, אז די ריזיגע פארמעגענס פון די צוויי פאמיליעס איז צו זיין דינסט און ער וועט ניט זשאלע-ווען קיין שום אויסגאבען צו ראטעווען זיי פון דער תליה.

דזשייקאב פרענקס, דער פאטער פון ערמארדעטען אינגעל, האט היינט געזאגט, אז ער וואלט אליין אויפגעהאנ-גען די מערדער. זיי דארפען אליין גע-מען גיפט און מאכען א סוף צו זייערע לעבענס, האט ער געזאגט.

ווילען ניט אז דער פראצעס זאל איצט פארקומען

די גרענד דזשורי הערט איצט אויס עדות וועגען דעם ברוטאלען פרענקס-מארד. די לאיערס פאר דער פארטייד-גונג זוכען וועגען ווי אזוי אפצולעגען דעם פראצעס, ווייל עס שרעקט זיי די אלגעמיינע אויפגעבראכטקייט נעגען די מערדער. „מיר מוזען ווארטען ביז די מאב - היסטעריע וועט אביסעל שטילער ווערען", האט דאראו געזאגט.

לעאפאלד ווערט באטראכט פאר'ן הויפט-שולדיגען. ער שיינט צו זיין פיעל מעהר פארדארבען ווי זיין חבר לאעב. ער האט זיין גאנצען יונגען לעבען ארויס-געצייגט מערדערישע אינסטינקטען. ער האט געהאט א באזונדערן פארגעניגען אין טויטען פויגלען.

מרס. פאולין וואו דען באטש, די געוועזענע גאווערנאנטקע פון דעם יונגען לעאפאלד, גיט איצט איבער כאראקטע-ריסטישע איינצעלהייטען וועגען איהם. זי דערצעהלט, אז איינמאל, שיסענדיג א פויגעל, האט ער שיער געטראפען אין א פרוי. ווען זי האט איהם פארגעווארפען זיין נאכלעסיגקייט האט ער געזאגט: „מיך ארט עס ניט". פאר זיינע עלטערען האט לעאפאלד ניט געהאט קיין שום רעספעקט. ער פלעגט זיי שיקען צום טייוועל ווען זיי פלעגען איהם עפעס זא-גען.

זייער לעבען אין פריזאן

מען קאן זעהן דעם אונטערשיעד צווישען די צוויי מערדער אויך פון זייער לעבען אין פריזאן. לעאפאלד האלט זיך שטייף ביי זיך בעת לאעב זוכט צו חבר'ען זיך מיט די איבעריגע א"עסטאנ-טען. מען ברענגט זיי עסענס פון דער היים, איז לאעב טיילט זיין עסען מיט די איבעריגע און פארברענגט מיט זיי בעת לעאפאלד האלט זיך גרוים און עסט אליין.

מען גיט שטרענג אכטונג אויף די עסענס און אנדערע זאכען וואס מען ברענגט צו די ארעסטירטע אויס מורא, אז זיי זאלען ניט באגעהן זעלבסטמארד.

איבער-מענשען

לעאפאלד האט שטודירט ניטשע'ן און שאפענהויער'ן און זענען זיך פלעגט ער זאגען, אז ער איז א „ניטשעאנער" און „איבער - מענש".

דער פאל מיט די צוויי מערדער האט שטארק פאראינטערעסירט די ווי-סענשאפטליכע וועלט. עס ווערען איצט ארויסגעזאגט פארשידענע מיינונגען פון געלערנטע וועגען דער דאזיגער רעטזעל-האפטער ערשיינונג. וואס די צוויי „אינ-טעלעקטועלע מערדער" שטעלען מיט זיך פאר.

דער פראפעסאר וויטערס גלויבט, אז בילדונג איז ניט פאראנטווארטליך פאר די מערדערליכע טאטען פון די צוויי סטודענטען. ער גלויבט אז זיי האבען ניט געהאט קיין מאראלישע ערציהונג און די שולד דארף מען זוכען אין זייער היים-לעבען.

פראפעסאר מאקס שלאפ גלויבט ניט, אז די סטודענטען האבען געפלאנט דעם פרענקס - מארד. זיין מיינונג איז, אז זיי האבען איהם געוואלט אטא-קירען און ער דענקט אז זיי זענען העכסט פארדארבענע דעגענעראנטען.

דער בארימטער גלח, רעווערענד סיי-מאן פיטער לאנג פון שיקאגא גלויבט, אז די טאט פון די סטודענטען איז דער „לאגישער רעזולטאט פון די מאדערנע ניט רעליגיעזע מעטאדען אין דער הע-בערער בילדונג".

פרויען דארפען פארזיכערען פרויען, אין דער מעסעדזש פון „פעקס"

בארימטע פאסיפיסטקעס אדרעסירען גרויסע פארזאמלונג אין מעסי האל. — זאגען, אז פרויען דארפען עס מאכען פאר זייער אויפגאבע צו פארזיכערען פרידען אויף דער וועלט.

נעכטען איז געווען דער טאג פון „פעקס ספעשעל" אין טאראנטא. 21 בארימטע פאסיפיסטקעס האבען דעם טאג באזוכט אונזער שטאדט און האבען אויף עטליכע פארזאמלונגען גע-לאזט הערען זייער רוף צו פרידען און געגען מלחמות.

די גרעסטע פארזאמלונג איז געווען אין מעסי האל וואו ארום צוויי טויזענט מענשען האבען זיך פארזאמעלט צו בא-גריסען די אינטערנאציאנאל - בארימטע פרויען, וואס האבען זיך לעצטענס בא-טייליגט אין דעם פרויען-קאנגרעס פאר פרידען.

אויף דער פארזאמלונג האבען גע-רעדט דר. עטעל וויליאמס פון ענגלאנד, יעלא ערצקא פון עסטרייך, אידא איימאן פון דייטשלאנד, איימי וואודס פון די פאראייניגטע שטאאטען און מארסעל קעפי פון פראנקרייך. די לעצטע האט גערעדט אין פראנצויזיש און איהר רעדע איז איבערזעצט געווארען אין ענגליש פון דער האלענדישער דעלעגאטקע, מא-דאם רייטמאנד הירשמאן.

די אלע רעדנער האבען באטאנט, אז די פרויען מוזען עס מאכען פאר זייער אויפגאבע צו פארזיכערען פרידען אויף דער וועלט, ווייל די מענליכע וועלט האט זיך ארויסגעוויזען אומפעהיג עס צו טאן.

די פארזאמלונג איז געווען אונטער'ן פארזיץ פון מיס ענגעס מעקפייל און קורצע באגריסונגס - רעדעס זענען גע-האלטען געווארען פון רעווערענד דזשאן בוירק, ראבי בריקנער און דר. לענסלי, א מעטאדיסטישער גלח.

איינע פון די רעדנערינס האט ער-קלעהרט, אז די וועלט - בארימטע פא-סיפיסטקע, מיט דזשיין ערדעמס, וועט קירצליך באזוכען טאראנטא.

אין פארלויף פון דעם טאג האבען עטליכע פון די געסט אדרעסירט א פאר-זאמלונג אין ליבאר טעמפל און האבען אויך גערעדט ביי א לאנטשאן אין פרינס דזשארדזש האטעל.

סיטי קאונסיל הויבט אן קאמף געגען העכערען פרייזען פון הידרא-עלעקטריק

):(

דער סיטי קאונסיל האט, דינסטאג אווענט, איינשטימיג באשלאסען צו בא-קעמפען די געפלאנטע העכערונג אין די פרייזען אויף הידרא - עלעקטריק ווי דאס ווערט איצט געפלאנעוועט פון דער פראווינציעל הידרא קאמישאן. מעיאר הילץ, וועלכער איז א מיטגליד פון דער קאמישאן, איז אינסטרואירט געווארען צו אנפיהרען דעם קאמף.

דער פארשלאג צו פארלענגערען די פארטערטערמין אויף צוויי אלדער-מען פון א יאהר איז צוריקגעשיקט גע-ווארען צו דער באארד אוו קאנטראל.

דער מעיאר און די אלדערמען וועמעס און מילער זענען באשטימט געווארען צו פארטרעטען די שטאדט ביי דער אר-בייטסלאזיגקייט קאנפערענץ אין אטאווא

ליוויי'ס „קרבנות" נעהמען ווייטערדיגע שריט, פרוי זאגט, אז ליוויי קומט קיין טאראנטא

נעכטען איז אין דער ת"ת עץ חיים פארגעקומען א צווייטע פארזאמלונג פון די מענשען וואס דער נעווארקער שיפס-קאנטאר אייגענטימער, ד. ליוויי, האט באשווינדעלט. עס זענען אנגעזעהענע גע-ווען אויך פיעלע פאליאקען. איין פרוי האט ביטער געוויינט, אז ליוויי האט צוגענומען ביי איהר פינף הונדערט דא-לאר.

לאיער סאקאלאוו איז אנגעשטעלט געווארען פון די קרבנות צו נעהמען ווייטערדיגע שריט געגען ליוויי.

פרוי זאגט אז ליוויי קומט צוריק

דרייסיג רעסיטס אויף דער סומע פון פיער הונדערט דאלאר, וועלכע זענען גע-שיקט געווארען אין חודש מערץ קיין פוי-לען, זענען נעכטען אנגעקומען אין טא-ראנטא, און געבראכט געווארען דורך מרס. ליוויי צו אונז אין אפיס.

די רעסיטס זענען אויף געלדער וואס איז געשיקט געווארען ביזן 24-טען מערץ, און ווי מרס. ליוויי האט ערקלעהרט, ערווארטעט זי אנדערע רעסיטס, אויף אלע געל-דער וואס זענען געשיקט געווארען דורך זייער אפיס.

מרס. ליוויי האט אויך איבערגעגע-בען, אז דער אפיס איז געשלאסען געווא-רען צוליעב א פייער וועלכער האט פאר-ניכטעט איינווייניג די "פיקטשורס" אין דער צייט ווען מר. ליוויי איז געווען אין ניו יארק. און אז מר. ליוויי קומט צוריק פון ניו יארק וועהן אז אלע רעסיטס זאלען אויסגעצאהלט ווערען.

זי ערווארטעט אויך די לעצטע רע-סיטס וועלכע זענען אויסגעצאהלט גע-ווארען אין חודש אפריל אין ווארשא.

ערפאלגרייכע אידישע סטודענטען

פאלגענדע אידישע סטודענטען הא-בען ערפאלגרייך גראדואירט פון „ארטס" פאקולטעט: מיס ל. ט. בראדי, דזשיי. פרידמאן, ה. ד. ראטענבערג, וו. ד. בלום, ס. דזשיי. מעלצער, ל. כייקאף, ד. שער, און י. גאלדסטיק.

שוין חתונה געהאט

עס קומט אונז שוין א מזל טוב. דר. בענטינג, דער אינסולין ערפינדער האט שוין נעכטען חתונה געהאט מיט מיס מעריאן ראבערטסאן.

אנגעקומענע שיפען

„יארק" פון ברעמען אין האליפאקס.

„סילטאנסאל" פון אלזשיר אין מאנ-טרעאל.

„קעירנגאוואן" פון ניוקעסטל אין מאנטרעאל.

„ראקסבי" פון שילדס אין מאנ-טרעאל.

מארגען אין זשורנאל

די מארגענדיגע אויסגאבע פון „זשורנאל" וועט זיין אן ערב שבועת'דיגע, און חוץ אונזער נייעם ראמאן „די פוילישע אריסטא-קראטקע", וועט אויך זיין א שבועת'דיגער „לין", און א רייע ספעציעלע שבועת'דיגע ארטיקלען.

פארגעסט ניט דעם פרייטאגדי-גען „זשורנאל".

אדווערטייזמענט פאר'ן נומער וועלען אנגענומען ווערען היינט א גאנצען טאג, ביז 8 א זייגער אין אווענט.